כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים כט.

לא יערב בו מחשבות אחרות. מכאן למחשבות שמועילות זו מזו שמחשבה פסול מועילה מידי פיגול דתמנא [ז] מתני' [ח] מילד לא קרב המתיר כמלוהו כו': **יכיה.** עשאן הכתוב לחוץ למקומו ולחוץ לזמנו הויה אחת מלמד שמצטרפין חצאי שיעוריהן לפסול את הקרבן כדתנן במתני' [ט] לאכול כחצי זית בחוץ כחצי זית בפנים פסול: **דדמי ליה כו"כ.** ולא [י] שבקיה חוץ לזמנו דדמי לנותר דאתיא ג"ש מיניה ונגמר חוץ למקומו דלא דמי לנותר במידי. והא דלא שייר רבה גרים שמעתא הכי כי פרכינן אדרבה חוץ למקומו עדיף דסמיך ליה משום דאכתי לא קמה ליה ג"ש דתני לוי [יא] כך זבדי [יב] דכלת נותר כתיב דעימה דנשיאות עון דגבי מחשבה בדדמי לנותר משתעי הואיל ומינה גמר: **שיכא משולש כו'.** ולימד על מחשבת חוץ למקומו שאינה מועלת אלא לו בקדשי קדשים שחיסר עליהם לאוכלם חוץ לעזרה לו בקדשים קלים לאוכלם חוץ לעיר פרט למחשב [יב] לאכול בהיכל דלא פסיל דבעינן שחיסר [יג] על מקום המשולש: **כדם בבשר ואימורין.** היינו חוץ לעזרה כשעת הימר הכמות לאפוקי היכל שאין בו הקטרת אימורין ולא אכילת בשר: **מיפוק לי מקרא קמא.** מדאפקיה רחמנא בלשון שלישי לאחר לזמנו וכתיב בההוא קרא חוץ למקומו: **שלישי פרט.** מקום משולש ולא פנים: **מאחר שסוכסר.** כעבודת דמו כתקונו: **כזב וזכה.** שפסקו והתחילו למנות ימי קיפורן ומנו ד' לו ה' ימים ואם לאו סתרו כל מניינם כדאמרינן במס' נדה (דף סז:) ואחר תעיבר אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת בהן [יד]: **ושומרים יום כנגד יום.** הכוראה חוץ אחד עשר יום שבין נדה לנדה וטבלה לאחר [טו] שחרית הרי היא טהורה דמקלת היום כולו וטבילתה ביום [טז] ואם תראה היום סתרה טהרתה ואדם וכלים שנגעה בהן היום טמאין למפרע כדתנן בפ"ב דנדה (דף עב.) ושרין בראוה חוץ אחד עשר יום כו' וטבלה ביום של אחריו ושמשה הרי זו תרומות רעה ומגעה ובעילתה מלויין וזו היא תליתן אם תראה היום יהיו טמאין למפרע וחייבין בקרבן: **הרי הוא אומר המקריב.** [יז] בהקרבה נפסל והכי מילתא לא ילפה המקריב אין הקרבתו מרבה: **אלא זה כהן המקריב.** ואמר לך הכתוב שלא יהא כשר [יח] לכהונה ושמע מינה תרתי שעת הקרבה ופסול [יט] כהן [כ] **אותו.** דא"כ ליכתוב המקריב לא יאכל אם לא המקריב לא יאכל ואין המקריב בלא יאכל: **כמחשבה הוא נפסל.** [כא] זה מפורש מן הראשון דהמקריב לא משמע להו שעת הקרבה עד דגמר קרא למילתיה ואמר המקריב אותו לא יאכל כמחשבה זאת דהאי לא יאכל [כב] לדרשא הוא דהא כתיב לא ילנה: **נפקא ליה מדאחרים.** מדאיצטריך קרא למימר ואינו נפסל בשלישי שמע מינה בזמן הכתוב מדבר דאי בזמנם למה יפסל בשלישי הלא הוא לא חטא כי אם האוכל: **מדכתיב ליגנא דלא ירצה ולא ירצה ויבאה הוא.** אין לשון לא ירצה נופל בפסול כהן: **שעיברה שנתו.** וחזו אימור דכתיב [כג] לפני ה' מאכלנו שנה בשנה: כפסולי

למקום שיהא משולש בדם ובבשר ואימורים. פירש בקונטרס פרט למחשב לאכול בהיכל דלא פסול דבעינן שחיסר [כד] על מקום המשולש בדם ובשר ואימורים דהיינו חוץ לעזרה בשעת הימר הכמות לאפוקי היכל שאין בו הקטרת אימורים ולא אכילת בשר ובזה לא דק בקונטרס דאכילת בשר מלי משכחת בהיכל כדאמר לקמן (דף פג.) שאם הקיפו עובדי כוכבים את כל העזרה שכהנים נכנסים בהיכל ואוכלין שם ק"ק ועוד קשה לפירוש הקונטרס מאי קפריך תיפוק לי מקרא קמא מדאפקיה רחמנא בלשון שלישי הא אי שלישי לאו בחוץ למקומו כתיב אלא בחוץ לזמנו ומקום משולש לא שייך בחוץ לזמנו אלא בחוץ למקומו ועוד דקתני הוה אמינא שלישי פרט [כה] הא אי שלישי בחוץ לזמנו [כתיב ופיגול] במקום משולש כתיב. ויש מפרשים דמקום משולש היינו דלא פסלה מחשבה אלא במזבח החילון שנשמן כשירין בו לאפוקי מזבח הפנימי שאין נותנין בו רק דם חה אי אפשר לשמוע [א]במחשב לאכול מזבחו ביום השלישי הכתוב מדבר או אינו אלא באוכל מזבחו ליום שלישי אמרת אחר [א] שהוא בשר יחזור ויפסל אמר לו רבי עקיבא הן מצינו בזב וזבה ושומרת יום כנגד יום שהן בחזקת טהרה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שהוכשר שיחזור ויפסל אמר ליה הרי הוא אומר המקריב בשעת [ב] הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי או אינו אומר המקריב אלא זה כהן המקריב כשהוא אומר אותו בזבח הוא מדבר ואינו מדבר בכהן [ג]בן עזאי אומר אותו מה ת"ל לפי שנא' [ד]לא תאחר לשלמו יכול אף מאחר נדרו בלא ירצה ת"ל אותו אותו בלא ירצה [ה]ואין המאחר נדרו בלא ירצה אחרים אומרים לא יחשב במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ובן עזאי דבזבח הכתוב מדבר ואינו [ו] בכהן מנא ליה אי בעית אימא נפקא ליה מדאחרים ואיבעית אימא מדכתיב לא ירצו [ז] ולא ירצה זיבחא הוא ובן עזאי אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה מהכא נפקא מדאחרים נפקא [ח]דתניא אחרים אומרים יכול יהא בבור שעיברה שנתו

[ח]לא יערב בו מחשבות אחרות פיגול זה חוץ למקומו יהיה מלמד שמצטרפין זה עם זה והנפש האוכלת ממנו אחד ולא שנים ואיזה זה חוץ לזמנו דגמר עון עון מנותר דדמי ליה בז"ב אמר ליה רב פפא לרבא לדידך שלישי דפרשת קדושים תהיו מאי דרשת ביה ההוא מיבעי ליה [ט]למקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין תיפוק לי מקרא קמא אם האכל יאכל מדאפקיה רחמנא בלשון שלישי אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב מתנה א"ל אי מהתם הוה אמינא שלישי פרט פיגול בלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבו שאר מקומות קא משמע לן [י]ת"ר יואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו אמר רבי אליעזר כוף אזנך לשמוע [א]במחשב לאכול מזבחו ביום השלישי הכתוב מדבר או אינו אלא באוכל מזבחו ליום שלישי אמרת אחר [א] שהוא בשר יחזור ויפסל אמר לו רבי עקיבא הן מצינו בזב וזבה ושומרת יום כנגד יום שהן בחזקת טהרה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שהוכשר שיחזור ויפסל אמר ליה הרי הוא אומר המקריב בשעת [ב] הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי או אינו אומר המקריב אלא זה כהן המקריב כשהוא אומר אותו בזבח הוא מדבר ואינו מדבר בכהן [ג]בן עזאי אומר אותו מה ת"ל לפי שנא' [ד]לא תאחר לשלמו יכול אף מאחר נדרו בלא ירצה ת"ל אותו אותו בלא ירצה [ה]ואין המאחר נדרו בלא ירצה אחרים אומרים לא יחשב במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ובן עזאי דבזבח הכתוב מדבר ואינו [ו] בכהן מנא ליה אי בעית אימא נפקא ליה מדאחרים ואיבעית אימא מדכתיב לא ירצו [ז] ולא ירצה זיבחא הוא ובן עזאי אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה מהכא נפקא מדאחרים נפקא [ח]דתניא אחרים אומרים יכול יהא בבור שעיברה שנתו

לזרוק במקום שדם ובשר ואימורין פסולין כגון מחשב לזרוק [בא] קדשים קלים חוץ לירושלים אכל מחשב לזרוק בירושלים לא לאין שום פסול בבשר וקדשי קדשים שאפילו בירושלים כיון דבזה המקום [בב] שנשתן פסולין שם ולהאי פירושא ניחא הא דקשיא לן לעיל [י] אבריאתא דמיבשם ליתן את הניתנין למטה למעלה למעלה למטה לאלתר כשר [ג] דמשמע דאי אלא במקומו לאו כמקומו דמי ניחא דתיבשם לפי' זה משום דלאו מקום משולש הוא ומיהו קשה אם כן למתר [בג] פסול [ד] אמאי לאו מקום משולש הוא וכי תימא מידי דהוי אמחשבת היום ואליבא דר' יהודה הא משמע לעיל דלא צריך להאי טעמא אלא למאי דמסקינן אלא במקומו כמקומו דמי וי"מ דשלישי בחוץ לזמנו אחיר ובעינן שיחשוב לזרוק ליום שנשתן פסולין אפילו לאכול הכשר היינו ליום שלישי דאם חיסר לזרוק דם שלמים למחר לא פיגל עד שיהא משולש נאכלה דהיינו לשלשה ימים והוא הדין בקדשי קדשים לזרוק דמן למחר [בה] פיגול דזמן אכילתו

נמי למחר אלא דקרא בשלמים כתיב דזמנו ליום שלישי והכי קאמר ההוא מיבעי ליה למקום משולש דאם חיסר לזרוק דם שלמים בחוץ [בו] ליום הג' פיגל אכל קודם השלישי לא פיגל והא דאמר בפ' אחזה מקומן [לקמן דף ט:] דקדשים הנאכלין ליום ולילה מחשבים בדמן משמקבל המתה ההוא כמאן דליתי ליה מקום משולש דתנאי היא בפ' כל הפסולין [לקמן דף לו:] ופר' זה לא יתכן כלל דכולה שמעתא [בז] מיירי במקום שיהא משולש: **וכיון** שראו סתרו. פי' הקונטרס דזב וזבה שפסקו והתחילו למנות ימי קפורן ומנו ארבעה או חמשה ימים וקשה דאין זה קרוי חזקת טהרה אלא נראה דמיירי בשביעי שלהן לאחר שטבלו (תוספות) דזב וזבה טבילתן ביום ואם טבלו בשביעי ואחר כך נגעו בטהרות או שמאו ולאו לאח"כ (או) קודם הערב שמש טמאים למפרע ואם המתינה לשמש עד הלילה ואח"כ ראתה אינה עמאה אלא מכאן ולהבא (הג"ה ע"כ) ומיהו רבי [בח] יוסי דאמר פ' כילד צולין (פסחים דף פח.) דלא מטמא למפרע לא יתכן: **ואין** מאחר נדרו בלא ירצה. יש מיתה דלמה לן קרא דמהיכא מיתי לן דהוי בלא ירצה דאיצטריך קרא [בט] דלא ירצה לטמעוטיי: **נפקא** לן מדאחרים. מיתה הא רבי אליעזר נמי דרים שאינו נפסל בשלישי ואפילו הכי צריך פסוק שאין כהן נפסל [ל] וי"ל דרבי אליעזר סיון דלא דרים לא יתכן לומר במחשבה הוא

מסורת הש"ס

(ז) לקמן ע"ב, ב) [לקמן לו. פב:], ג) ת"כ צו פרשה ח ה"א, ד) ר"ה ז ב, ת"כ שם ה"ג, ה) ר"ה ה: תמוהים פה: [תוי' סנהדרין פ"ג ה"ג], ו) יומא ה., ז) דברים טו כ, ח) לקמן מג., ט) לקמן מב: [לקמן מב:], י) כז. ר"ה ואי, כ) לעיל כו:, ל) לעיל כז:

הגהות הב"ח

(ז) ש"י ד"ה דדמי ולו' ולא שבקינן לחוץ וכו' ונגמר לחוץ וכו' שייה רבא: (ב) ד"ה שיכא משולש וכו' לאוכלן בהיכל דלאו פסול דבעינן: (ג) ד"ה הכי הוא אומר המקריב בשעת הקרבה: (ד) ד"ה אלא זה וכו' כהן המ"ד ואמ"כ מ"ה כשהוא אומר אותו: (ה) ד"ה כמחשבה הוא נפסל מקרא זה וכו' לדרשא הוא דאתא דהא:

שינויי נוסחאות

א) מאחר שהוכשר כל"ל (ישר"מ וכ"ה ברש"י: ב) בהקרבה כל"ל ומינה בשעת נמחק (ישר"מ וכ"ה ברש"י). ועי' כ"מ אות ג': ג) ואינו מדבר בכהן (ישר"מ): ד) כ"ל יצרה (ש"מ): ה) בדתנן במתני' (ר"ש): ו) לעיל אותה זבדי בר לוי (כ"ה בכ"מ): ז) כש"מ וכתה"י נוסף דאשמעינן: ח) כ"ל שיחשב (ש"מ): ט) כ"ל ביניהן (ש"מ): י) כ"מ ביום של אחריו (ש"מ, וכ"ה בבחה"ו): יא) כשר עוד לבהונה (ש"מ): יב) כש"מ נוסף דאי אכהן קאי ע"כ אהקרבה קאמר, והאי או אינו דהכא משמע מכל אי אינו שבתלמוד שפירושו אי אינו בא לדרשא זו אלא לדרשא אחרת, והכא אי אפשר לומר כן, דלמה הבהן נפסל אם אכלו הבעלים מבשר הזבח ביום השלישי אלא ע"כ במחשבת הכהן הוא עצמו נפסל וגם הזבח נפסל מדכתיב הנפש האוכלת ממנו עונה תשא. ועי' ש"מ מחדושים מלגאן רש"י של מהר"ם: יג) יחשב יתירא הוא לדרשא דהא (ש"מ): יד) הנכסת שלמנינו היא מנה"ו, וגי' ש"מ פרט הא האי שלישי בחוץ לזמנו כתיב. ויש מפרשים בר' ויבשלו נמחק. וגי' כ"ק פרט למקום משולש הא האי שלישי בחוץ לזמנו כתיב ויש בר. ולכל הנשתחות היא מפני קושית הרלשנה. וע"ע ס"מ וח"ב: טו) גבי הולכת חטאות הפנימיות כל"ל והיא כדף יד ע"ח (ישר"ש): טז) כ"ל אמר (ש"מ): יז) כ"ל המחשב (ש"מ) והגר"ב: יח) לעזרה (ציק): יט) זה נמי קשה (ש"מ): כ) כ"ל ליתנן (ישר"ש): כא) כ"ל ע"כ הגי"ה [המתחלה לעיל בגיסת תוספות המוקף] (שמכ"ו): כב) לדרוק דם קדשים (ש"מ): כג) כ"ה הקרבן. ולפנינו תוקן עפ"י כ"ר וכי הכ"ק לחינו מן הלורך. עפ"כ: כד) למחר אמאי פסול הא לאו מקום כו' כ"ל (ש"מ): כה) למחר פיגול דזמן אכילתו לאו למחר אלא כו' כ"ל (ש"מ): כו) בחוץ לזמנו ליום (ש"מ): כז) שמעתא לא מיירי אלא במקום (ש"מ): כח) כ"ל לרבי (ש"מ): כט) קרא למעוטי כ"ל הס"ד והשאר נמחק (ש"מ): ל) נפסל בדקאמר אי אינו דרי"ל כו' (ש"מ): לא) נס בכמ"י מלגאן דיבור זה על תיבת ויחל שכתוב, אבל פיו מחיסר כאן, ע"ש. ותפסר דשיך לקמן אבל תיבות יהיה בקדשי קדשים:

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלי' פסה"מ הלכה כ:
קיח ב מיי' פ"ד מהלי' מעה"ק הלכה ט"ו סמג לאחין מלא:

תורה אור השלם

1. וְאִם הָאֹכֵל יֹאכַל מִבְּשַׂר זֶבַח שַׁלְמֵי יוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא:
ויקרא ז, יח

2. כִּי תֹדֵר נֶדֶר לֵיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא:
דברים כג, כב

מוסף רש"י

למקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין. דכיון חוץ לעזרה חסר, שנשתת סיתר הכמות נשמלם כגל אלה, לאפוקי היכל שאין בו הקטרת אימורין ומלילת הוא נפסל. וכן פירשו בשעת הקרבתו לא תעלה זאת בתחתיתה ואם תבא פיגול יהיה (ויקרא ז יח). בבור שעברה שנתו. מלאתו מתוך שנתו, שנאמר לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה (דברים יב:).

שיטה מקובצת

אי אינו [אומר המקריב] אלא [זה] כהן המקריב. ס"ק הלי לו פיגו פיגו כמו כל לו פיגו שנמלמת, ולפיגו ר"ל לו פיגו דכלים לכהן הוא דלמלמ ולא לגזרתם דלאן הקרבן נפסל בכלים (בכלים) אלא בשעת הקרבה, וכמה קאמר דהכהן לא יאכלה אלא אם, כמה שעם, הכהן נמה שהיפוקו לאוכלו, אלא דלאי המקריב משמע בשעת הקרבה כלומר לאם חיסר בשעת הקרבה (נס) הוא והכהן לא יאכלה, וכמי משמע קרא משמע בהקרבה היא נפסל בכלים וכמו כן משמע נמי דמיירי בכהן שחיסר מדמתניי מחשבה בלשון המקריב משמע דקלי נמי (אלהכן), דלכתה לאמר כלים דכהן הוא דאתא לאין לו לפסול בזה שיחזרו מין אלא שעם (הגהה לשון רש"י פל מהרי"ק): **תוי"ל** לשקום שיהא משולש בר ולהאי פירושא ניחא (לא) מי. לשון מהרי"ם בנמי חוץ לזמנו (מחוקק) זמן משולש כגון מעשה שחיסר למחר שאינו (לאחר) לף בלמלת בשלי: ד"ה ובין בר אלא נראה דר"ל בשבעי שלהן לאחר שבבלו. לשון מהרי"ם ז"ל. ד"ל שמנה שנתא ימים אכל לא נמר היום דמקלת היום כמלו (גליון): ר"ה ואין בארי נדרו בר ים תיבה בר. ד"ל דמר"ל שיפסל בחוצר הכלתו כמו בלחוצר אחן נוסף כמו קרבן הבא בכם ובכילו לאחר שנתו (גליון בספר ישר):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com